

1. Separa en síl·labes les paraules següents:

a ungüent ► **d** presència ► **g** històric ►
b atzucac ► **e** cristal·lí ► **h** rapinya ►
c habitació ► **f** pròxim ► **i** vagància ►

Ara, indica l'estructura de cada una de les síl·labes dels mots anteriors:

a
b
c
d
e
f
g
h
i

2. Relaciona cada tipus de novel·la amb la definició i l'exemple corresponents.

històrica	Tracta esdeveniments que, malgrat que no poden passar en la realitat, poden resultar creïbles.	• <i>Els tres mosqueters</i> , d'A. Dumas
terror	Pretén fer por amb personatges imaginats a partir de la fantasia.	• <i>L'illa del Dr. Moreau</i> , de H. G. Wells
ciència-ficció	Gira al voltant d'episodis reals que el narrador segueix amb més o menys fidelitat.	• <i>Paraules d'Opoton el vell</i> , d'A. Artís-Gener
aventures	Les històries que s'hi narren presenten una sèrie de fets que modifiquen la normalitat de la vida dels personatges.	• <i>Dràcula</i> , de B. Stoker

3. Llegeix aquest fragment:

Som a la consulta del prestigiós doctor Maldull. Acaba d'entrar una pacient octogenària; duu els cabells recollits en un monyo i un collaret de perles com a única nota dissonant sobre el negre que la cobreix. Hi sentim aquest diàleg:

LA RECEPCIONISTA: Mana'm.

LA SENYORA: Bon dia, senyoreta, el doctor Maldull, si us plau? Tinc hora per a una visita perquè em miri les cataractes, perquè cada dia que passa m'hi veig menys i ja no sé què...

Paff, LA RECEPCIONISTA acaba de fer petar un globus de xiclet.

LA RECEPCIONISTA: Sí, sí, Maria Bonavista, eh? Passa a la saleta i ja t'avisarem.

LA SENYORA: Gràcies, nena, ets molt amable. Permet-me que t'ho digui, però... vols dir que no patiràs fred, tan lleugereta? Jo de tu em posaria una rebequeta perquè ara, al febrer, a les tardes refresca, maca...

www.clickartweb

Ara, resol aquestes qüestions sobre el text anterior:

a Quin tipus de text és?

b Classifica i escriu totes les paraules del text que porten accent en la columna corresponent de la taula. Després, contesta:

SEGUEIXEN LES NORMES GENERALS D'ACCENTUACIÓ			NO SEGUEIXEN LES NORMES GENERALS D'ACCENTUACIÓ
AGUDES	PLANES	ESDRÚIXOLES	

- Per què no segueixen les normes d'accentuació els mots que has escrit en la part dreta de la taula?

c Digues amb quines paraules es podrien confondre els mots del text que duen accent diacrític.

4. Explica per què porten accent o per què no en porten aquestes paraules:

a pànic	c sedàs	e pèl	g cantàveu
b consumia	d estímul	f buit	h contràriament

a

b

c

d

e

f

g

h

5. Torna a escriure aquests titulars de diari afegint-hi les dièresis i els accents que calgui:

a Atemptat contra l'ambaixada egípcia a Suïssa

.....

b Queda deslluït l'espectacle estrenat al teatre municipal

.....

c Es descarta la hipòtesi del suïcidi de sis joves a Premia de Dalt

.....

d Jutjaran uns veïns d'Asco acusats d'haver atracat una gasolinera

.....

e Jutgen un home que va arruïnar la seva família

.....

f Va atropellar un vianant quan circulava amb l'automobil a 120 quilòmetres per hora

.....

g *Egoïsta*, el nou perfum del dissenyador català d'alta costura Lluís

.....

h Brussel·les avala el procés de pau al País Basc

.....

i El raim s'apujarà deu centims per quilo aquest any

.....

6. Completa aquest text amb les vocals que hi falten:

La mar de jove diu que era alegre i viv , un barret de riall s, estroncades alguns di s per la mort del seu par ; prim i bellugadissa com una tij al vent, amb ulls enriolats de color d' liva, era, però, més assenyad que no corresponi als seus anys. Ass gurava que no va esporuguir-la gens ni mica entrar en aquella casa tan gran, de f çan que s mblava no acabar mai, amb el gran b lcó de la barana historiada i una torr al cim des de la qual, deien, es podia veure tot l' mpordà. Ella deia que tot allò que no s'albirav des del mirador de can Moragues ja no era l' mpordà. La casa era aleshores plen de gent: la mestress —la s nyora Esperança—, ja vídu del senyor Josep; el fill gran, els g rmans petits i les dues minyon s; tots aquests vivi n al primer pis, on ara viu n vostès.

MARIA ÀNGELS ANGLADA, *Les Closes*. Edicions Destino

Ara, resol aquestes qüestions:

a Escribeu les paraules en singular del text que, tot i ser femenines, acaben en *-e*.

b Copia totes les formes verbals que acabin en vocal neutra + consonant:

c Escribeu el primitiu dels mots següents: *bellugadissa, esporuguir, historiada, mestressa*.

7. Reescriu aquesta fable en vers i converteix-la en un conte breu. Fes-hi tots els canvis que creguis convenient:

LA CIGALA I LA FORMIGA

La cigala, que es desviu
per cantar, durant l'estiu,
es trobà desprevinguda
quan el fred va ser més rude.
No tenia a l'aixopluc
cap tros de mosca, cap cuc.
La fam que passa l'obliga
a trucar a ca la formiga,
i li pidola uns quants grans
per no caure morta abans
d'arribar al temps de la sega.

"En venir l'agost, agrega,
us pagaré, puntual,
interès i capital."
La formiga mai no fia;
aquest defecte, no el té.
—Pel bon temps —diu—, què vas fer
d'un cap a l'altre del dia?
—No us desplagui, a tota veu,
m'estava canta que canta.
—Cantàveu? Oh, com m'encanta:
molt bé, doncs ara ballem!"

JEAN DE LA FONTAINE, *Fables*,
traducció poètica de XAVIER BENGUEREL.
Editorial Alpha, Clàssics de tots els temps

8. Completa les normes de les consonants oclusives **p/b, t/d, c/g**.

Normes a final de mot

- Les grafies s'escriuen darrere de vocal o diftong tònic. Per exemple:

Excepcions:

- Darrere de consonant o de vocal àtona s'escriu *p* o *b*, *t* o *d*, o segons la grafia que tinguin els Per exemple:

Excepcions:

Normes a final de síl·laba

- S'escriu *p* en els mots començats per Per exemple:

Excepcions:

- S'escriu *b* en els mots començats per *ab-*, *ob-* i Per exemple:

Excepcions:

- S'escriu *d* en els mots començats per Per exemple:

Excepcions:

- S'escriu *g* davant de *d*, *m*, i Per exemple:

Excepcions:

Ara, escriu les normes de la *m* i de la *n* que corresponen als exemples següents:

-

Exemples: *àmbit*, *timbal*, *trampa*, *commoure*.

-

Exemples: *canviar*, *conveni*, *inventar*.

-

9. Explica la diferència de significat que presenten aquestes parelles de frases:

A Anem a menjar, nois.

a Anem a menjar nois.

.....

.....

.....

B Els soldats, que estaven esgotats, desertaren.

b Els soldats que estaven esgotats desertaren.

.....

.....

.....

10. Escriu un text narratiu de temàtica lliure (un somni que hagi tingut, el que has fet durant el cap de setmana, un conte que t'inventis, una carta...) en què surtin, com a mínim, quatre dels elements indicats a continuació. Puntua'l correctament!

- Una descripció d'un lloc, un ambient...
- Un diàleg, encara que sigui breu.
- Frases que reproduïxin literalment, mitjançant l'ús de cometes, les paraules que ha dit alguna persona o algun personatge.
- Parèntesis i punts suspensius.
- Com a mínim, un punt i coma.

11. Llegeix el principi de la rondalla *La princesa de la mel*:

Una vegada hi havia tres germans molt eixerits, nois valents, que eren molt pobres. Veient que al poble no hi havia manera de mantenir-se, van determinar d'anar-se'n a provar fortuna i conèixer indrets nous.

Van marxar tots tres per un camí, i quan feia estona que caminaven, van veure un cau de formigues. El noi gran i el mitjà, instintivament, van agafar un grapat de terra i ja van ser posats allí al peu del cau a veure com ho havien de fer per a tapar-lo; el petit s'hi va oposar i, com va poder, se'ls va emportar i els va dir que no podien fer cap mal a aquelles pobres bestioles de les quals cap mal no havien rebut.

Al cap d'una estona de caminar, van passar pel peu d'un estany en el qual nedaven oques. Els dos nois més grans van veure les oques i van agafar una pedra per tirar-los-la, però el petit els ho va treure del cap i van seguir el seu viatge.

www.uv.es/sillam/RondallaNet/laweb.htm (text adaptat)

Ara, busca entre els sintagmes d'aquest text dos exemples de cada una de les estructures següents:

a N:

b Det + N:

c N + CN:

d Det + N + CN:

12. Subratlla els verbs en forma personal d'aquestes oracions i indica, en cada cas, si es tracta d'una oració simple (S) o composta (C):

S C

- ☐ ☐ Per això va explicar per tercera vegada la seva aventura.
- ☐ ☐ Se senten les campanes, mires el sol.
- ☐ ☐ Si es fa fosc, te'n vas a joc.
- ☐ ☐ És un home meravellós.
- ☐ ☐ Es va adonar que se li feia difícil explicar les coses més evidents del món.
- ☐ ☐ Si et treus les ulleres de 3D, es veu molt malament, la pel·lícula.
- ☐ ☐ Un cotxe és una mena de carro, però que no va tirat per cavalls.
- ☐ ☐ Nosaltres, a Santa Pau, hem fet un bon equip.

13. Analitza els sintagmes següents morfològicament i sintàcticament. Fixa't en l'exemple:

les associacions de consumidors d'Itàlia

art. + substantiu prep. + substantiu prep. + nom propi

SN: determinant + N + CN (SPrep) + CN (SPrep)

- a** aquest gran sacrifici
- b** la prova de foc
- c** la pasta cuïta
- d** el nostre plat típic
- e** aquests augments injustificats
- f** moltes famílies
- g** els llibres escolars
- h** les tarifes de la llum

14. Tradueix del castellà al català els infinitius següents:

batir ▶

concluir ▶

discurrir ▶

reflejar ▶

rebatir ▶

permitir ▶

recibir ▶

absolver ▶

infringir ▶

latir ▶

fundir ▶

sufrir ▶

incluir ▶

emitir ▶

15. Llegeix amb atenció el text següent i, després, copia les paraules del text que tinguin les característiques indicades a continuació:

Picasso ha faltat sempre a classe, ha estat sempre entremaliat i mal alumne. Durant els primers dies era atent, i va guanyar-se ràpidament la simpatia dels professors; però aviat començà a fer campana. Era el primer en dibuix, però faltava a les altres classes per tal de continuar dibuixant o, simplement, veient. Buscava altres mestres: el bosc, la gent, els ocells...

Fins que un dia se'n va anar d'escola (se n'ha anat sempre de totes les escoles), perquè els mestres ja no podien ensenyar-li res: als deu anys en sabia tant com els professors de quaranta, als quinze com els de cinquanta, als vint més que ningú. Avui Picasso té quatre o cinc mil anys, que és l'edat de l'home de les caveres, el de la infància pura.

Fa un traç en el dibuix d'un dels seus companys, un traç que tots prenen per un gargot; però no: en surt un dibuix millor. Alguns li pregunten que els corregeixi el seu i no sap aturar-se a mig camí, el fa millor del que volen i s'enfaden. Altres li demanen obertament que els ho faci de cap i de nou i aleshores inventa un estil per a cada u i signa amb mil noms diferents perquè els mestres no ho endevinin. I ells, en efecte, no veuen res, encara avui continuen sense veure res.

Un dia, atrevit, va rectificar el dibuix del professor dient que era una merda. Tots els seus companys es varen espaventar, però el professor, que no se'n va adonar, va quedar-se una estona extasiat davant la seva "pròpia obra". Tota la classe estava compacta com un glaç. Una nena plora perquè Picasso li ha fet el retrat amb dos nassos i tres ulls.

JOSEP PALAU I FABRE, *Vides de Picasso*. Edicions Proa

- Verbs regulars del primer paràgraf:
- Verbs irregulars del primer paràgraf:
- Verbs compostos del text:
- Tres verbs predicatius transitius del text:
- Verbs atributius del text:
- Un verb pronominal del text:

16. Llegeix aquest text i, després, resol les activitats:

INSTRUCCIONS PER A ANAR EN METRO

Si es para el metro entre estacions i estàs sol al vagó, no miris per les finestretes cap a la foscor del túnel. Continua llegint, o fixa la mirada a terra o en el mapa de les parades, amb el seu missatge tranquil·litzador que continuen allà, que després de l'avaria arribaràs a l'estació següent. Sobretot, no apropis la cara al vidre, ni ajustis la vista a les ombres, allà fora. I si ho fas, i veus ulls grocs, gira't, i desitja que el metro arrenqui o que ells estiguin ocupats amb un altre passatger d'un altre vagó.

<http://centparaules.blogspot.com>

- a Quines característiques del text instructiu es poden aplicar al text que has llegit?
- b Aquestes instruccions, les podries trobar en el web dels Transports Municipals de Barcelona (TMB), per exemple? Per què?
- c Et sembla que es pot considerar un text literari? Per què?
- d De quin tipus de text, que ja has treballat, diries que es tracta?

17. Llegeix aquest text. Subratlla'n els complements predicatius i encercla'n els atributs:

Tu la trobes maca, la noia que surt amb el meu germà. És rossa i alta, i camina sempre molt segura. Ell no en parla mai, però tots a casa sabem que s'agraden des de sempre. És una mica més gran que jo i em sembla d'un altre món, més liberal i més moderna.

MARIA MERCÈ ROCA, *La casa gran*. Edicions de l'Eixample

18. Indica si el complement predicatiu de cada oració complementa el subjecte o el CD:

subj. CD

☐	☐	L'Aniol dorm tranquil .
☐	☐	Aquell home ha mort ric .
☐	☐	L'inspector menjava concentrat en la investigació.
☐	☐	La nostra amistat s'ha conservat intacta .
☐	☐	Tothom pren en Daniel per boig .
☐	☐	L'Eulàlia va sempre esverada .
☐	☐	El meu germà sempre porta foradades les vambes.
☐	☐	La meva tia encara es torna vermella .

19.

Indica si les expressions següents són locucions (L), refranys (R) o frases fetes (F):

☐ Amb tots els ets i uts.	☐ Gos que lladra no mossega.
☐ Any plujós, pagès joiós.	☐ De quatre grapes.
☐ Ull de poll.	☐ Morta la cuca, mort el verí.
☐ Donar carta blanca.	☐ Arribar a l'ànima.
☐ Sol de març porta refredats.	☐ Llibre de butxaca.
☐ Els espinacs, menja'ls a sacs.	☐ Tenir pa a l'ull.
☐ En carn i ossos.	☐ Qui tot ho vol, tot ho perd.

20. Relaciona aquests versos amb el nom de la figura retòrica que hi ha en cada un:

"Al lluny se veia un gran
mantell de boira"

JOAN MARAGALL

personificació

polisíndeton

"Catalans! Tots en peu,
l'Escorial deixem-los
per trofeu."

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

asíndeton

metàfora

"Mig abaltit sento que
els mots em bressen /
com una branca dòcil"

MIQUEL MARTÍ I POL

comparació

epítet

hipèrbole

"Sola, sola prop del lang, /
mor de tristesa"

SALVADOR ESPRIU

al·literació

hipèrbaton

"Sola, malalta,
esparracada, muda"

PERE QUART

"Als cabells, blancor de neu"

SALVADOR ESPRIU

"I et venço tendrament,
i et veig, i et dic"

MIQUEL MARTÍ I POL

"i roda com un carro
el tro de guerra"

JACINT VERDAGUER

"floreix immòbil la
pomera blanca"

SALVADOR ESPRIU

21. Substitueix les paraules subratllades d'aquestes oracions per un pronom feble. Fixa't en l'exemple:

- Em sorprèn que encara hi hagi qui demani “somriu, per favor” al company de viatge que té darrere seu la torre Eiffel.
- Em sorprèn que encara hi hagi qui **ho** demani al company de viatge que té darrere seu la torre Eiffel.
- Em sorprèn que encara hi hagi qui demani “somriu, per favor” al company de viatge que té darrere seu la torre Eiffel.
-
- Els fotoperiodistes d'avui en dia saben perfectament que si volen fer un retrat a algú no li han de demanar pas que faci res.
-
- El cas és que la casa Sony posarà al mercat una càmera fotogràfica molt especial.
-
- És veritat que hi ha persones que tenen el do del somriure natural.
-